

HUNZEKOOR

o.l.v. Wim Verkaik

za 30 januari

Doopsgezinde kerk GRONINGEN

Oude Boteringestraat 33

16.00 uur

zo 31 januari

Jacobuskerk ROLDE

Kerkbrink

14:00 uur

MONTEVERDI

in spijkerbroek

MONTEVERDI IN SPIJKERBROEK

1. Plange quasi virgo – *Marc' Antonio Ingegneri*
2. Laudate pueri (a 5 voci da capella)
Claudio Monteverdi (MET STRIJKERS)
3. Egressus Jesus – *Giaches de Wert* (MET BLAZERS EN STRIJKERS)
4. Lidia miri Narciso – *Marc' Antonio Ingegneri*
5. M'ha punt' Amor – *Giaches de Wert*
6. Vezzosi augelli – *Giaches de Wert*
7. Si ch'io vorei morire – *Claudio Monteverdi*
8. Tu dormi – *Claudio Monteverdi* (MET BLAZERS)

Pauze

9. Nisi Dominus (Mariavespers no.8, psalm 126)
Claudio Monteverdi (INSTRUMENTAAL)
10. Lamento d' Arianne – *Claudio Monteverdi*
 - * Lasciate di morire
 - * O, Teseo
 - * Dove è la fede
 - * Ahi, che non pur risponde
11. Ave maris stella (Mariavespers no. 12, hymne)
Claudio Monteverdi (MET BLAZERS EN STRIJKERS)

Muziek van Monteverdi en zijn leermeesters

Het Hunzehoer studeerde anderhalf seizoen aan dit uitdagende programma met wereldlijke en geestelijke muziek van Claudio Monteverdi (1567-1643) en zijn leermeesters Marc'Antonio Ingegneri (ca. 1545-1592) en Giaches de Wert (1535-1596). Het Hunzehoer brengt deze prachtige muziek 'in spijkerbroek'. Dat slaat behalve op de origines van het koor (Spijkerboer), ook en meer nog, op de traditioneel informele manier van optreden.

Met deze uitvoeringen komt een einde aan de periode van 22 jaar waarin het Hunzehoer onder leiding stond van dirigent Wim Verkaik. Per 1 februari 2016 draagt Wim het stokje over aan Inge Roelants.

Begeleiding

Het Hunzehoer wordt bij de uitvoering ondersteund door vijf koperblazers van de Provinciale Brassband Groningen (cornet: Robert Ernest en Ruben Noorda; hoorn: Frank Bos; trombone: Wilbert Zwier; bastuba: Stefan de Groot) en een strijkerskwintet onder leiding van Romana Porumb.

Claudio Monteverdi

Claudio Monteverdi was een Italiaans componist en dirigent die ook actief was als violist en zanger. Zijn werk markeert de overgang van renaissance naar barokmuziek. Hij was een groot en ook in zijn tijd geëerd musicus. Na een lange periode van vergetelheid worden zijn opera's weer uitgevoerd en in brede kring erkend als beginpunt van de ontwikkeling van de Westerse opera.

Al op zijn vijftiende in 1582 verscheen zijn eerste boek met madrigalen en in 1590 had hij er al vijf gepubliceerd. Hij noemt zich op de titelpagina van het eerste boek een leerling van **Marc'Antonio Ingegneri**, in wiens traditionele stijl hij toen werkte.

Rond 1590 ging Monteverdi als violist werken aan het hof van de hertog van Mantua. Twaalf jaar lang werkt hij daar onder dirigent **Giaches de Wert**, ook als zanger en als hulpdirigent. Mantua had een aantrekkelijk en vernieuwend muzikaal klimaat, waar Monteverdi via zijn speciale madrigalen voor een vrouwenkoor een reputatie als vernieuwend en gedurfd componist kon vestigen. De nieuwe richting die hij met zijn composities insloeg, brekend met de klassieke polyfonie om de mogelijkheden van tekst en muzikale tekstbegeleiding beter te benutten door de ontwikkeling van recitatief, basso continuo en uiteindelijk opera, riep echter ook weerstand op. In Mantua componeerde Monteverdi de opera *L'Orfeo* en *Arianna* en bracht hij het tot kapelmeester. In 1610 verzamelde hij zijn kerkmuziek die in een bundel getiteld *Il Vespro della Beate Vergine* verscheen. Het Hunzekoer zingt hieruit twee stukken.

In 1611 accepteerde Monteverdi een benoeming als kapelmeester van de San Marco basiliek in Venetië. In de 30 jaar dat hij er werkte in een combinatie van de oude met de nieuwe stijl voltooidde hij nog drie madrigalenboeken. Postuum verscheen het laatste boek met onder andere fragmenten uit verder verloren gegane opera's. Van de drie in Venetië gecomponeerde grote opera's zijn er twee behouden gebleven. Met *Il ritorno d'Ulisse in patria* (1640) en *l'Incoronazione di Poppea* (1643) legde Monteverdi de basis voor de latere ontwikkeling naar de Napolitaanse opera. *De Poppea* is verder de eerste opera op een niet-mythologisch, historisch thema.

Marc'Antonio Ingegneri

Marc'Antonio Ingegneri werd in 1576 benoemd tot kapelmeester in Cremona, waar Monteverdi zijn leerling werd. Zijn componeerstijl is verwant aan die van Palestrina. Ingegneri studeerde bij Cypriano de Rore in Parma en Vincenzo Ruffo in Verona. Ingegneri's muziek (madrigalen, missen, motetten, hymnen en andere kerkmuziek) is net als die van Palestrina transparant en eenvoudig. Zijn boek met 27 responsoria voor de Goede Week werd ten onrechte toegeschreven aan Palestrina en uitgegeven

in diens verzamelde werken. Hoewel Ingegneri zelf de conventionele stijl trouw is gebleven, kon hij de vernieuwing die om zich heen greep wel waarderen. Zo prees hij Cypriano de Rore, die een typerende chromatiek in dienst stelde van tekstuitbeelding (madrigalisten: ver doorgevoerde chromatiek in de verhalende delen, waarbij woorden zoals smart, vreugde of melancholie geïllustreerd worden met uitgebreide toonschildering). Monteverdi moet via Ingegneri hiervan kennis hebben kunnen nemen en heeft dit verder ontwikkeld.

Giaches de Wert

Giaches de Wert was als Vlaams componist actief in Italië, niet uitzonderlijk in deze tijd. Vermoedelijk geboren in Weert verhuisde hij als kind naar Italië. Hij zong als koor-knaap in de kapel van Maria di Cardona in Avellino en studeerde mogelijk bij Cypriano de Rore aan het hof van Ferrara (1550 - 1555?). In 1565 kwam hij in dienst van de hertog van Mantua als kapelmeester van de Santa Barbara (tot 1592). Hij componeerde meer dan 230 madrigalen en andere seculiere werken (uitgegeven in 16 delen, 1558-1608); ook schreef hij meer dan 150 stukken geestelijke muziek (motetten, hymnen). De Wert gold in de jaren 1580 als een van de leiders in de ontwikkeling van een nieuwe, expressieve, emotioneel intense stijl van de late renaissance die culmineerde in het werk van Claudio Monteverdi en Carlo Gesualdo.

1. Plange quasi virgo - Marc'Antonio Ingegneri

Plange quasi virgo is een responsorie ('antwoordzang') uit de cyclus van Gregoriaanse gezangen die in de Goede Week (laatste week van de vastentijd) gezongen werden op vaste tijden op de dag (metten, lauden). De responsories zijn bedoeld als muzikale, zelfstandige beschouwingen op gedeelten van het lijdensverhaal. *Plange quasi virgo* werd gezongen op Stille Zaterdag, de dag tussen het lijden en de verrijzenis, waarin de reflectie op de grafrust van Christus en zijn 'nederdaling ter helle' centraal staat. Deze bewerking voor vijf stemmen, een motet dat stamt uit het boek met responsories voor de Goede Week dat ooit ten onrechte aan Palestrina werd toegeschreven, heeft een sterk dramatische inslag.

Plange quasi virgo, plebs mea, ululate, pastores, in cinere et cilicio quia veniet dies Domini magna et amara valde.

Accingite vos, sacerdotes, et plangite, ministri altaris, aspergite vos cinere.

Quia veniet dies Domini magna et amara valde.

Huil als een maagd, mijn volk, klaagt, hoeders van de kudde, bedekt met as en gekleed in ruwe kleren, want de grote en zeer bittere dag des Heren zal komen.

Bereidt u voor, priesters, en plengt tranen, acolieten voor het altaar, besprenkelt uzelf met as. Want de grote en zeer bittere dag des Heren zal komen.

2. Laudate pueri - Claudio Monteverdi

Laudate pueri is de tekst van psalm 112 uit het bijbelboek Psalmen, een lofzang op de almachtige en verheven heer. De psalm is door veel componisten op muziek gezet, ook al omdat de tekst vast onderdeel vormt van het rooms-katholieke avondgebed, de vespers. Een deel van het muziekstuk wordt niet gezongen maar gespeeld door de strijkers.

Laudate pueri Dominum
Laudate nomen Domini.
Sit nomen Domini benedictum ex hoc
nunc et usque in saeculum.
A solis ortu usque ad occasum
laudabile nomen Domini.

[Excelsus super omnes gentes Dominus
et super coelos gloria eius.]
Quis sicut Dominus Deus noster,
qui in altis habitat, et humilia respicit in
coelo et in terra?

[Suscitans a terra inopem,
et de stercore erigens pauperem;]
Ut collecet eum cum principibus,
cum principibus populi sui.
[Qui habitare fecit sterilem in domo,
matrem filiorum laetantem.]
Gloria Patri et Filio
et Spiritui Sancto
Sicut erat in principio et nunc et semper
et in saecula saeculorum.
Amen.

Looft, dienaren, de Heer,
looft de Naam van de Heer.
De Naam van de Heer zij gezegend,
van nu af tot in eeuwigheid.
Van de opgang der zon tot aan de
ondergang, zij de Naam van de Heer
gezegend.
Verheven boven alle volken is de Heer,
en boven de hemelen gaat zijn heerlijkheid.
Wie is als de Heer, onze God,
die woont in de hoogte, en neerziet op het
kleine in de hemel en op aarde?

Die uit het stof de behoeftige opricht
en uit de drek de arme omhoog heft:
Om hem te plaatsen bij de edelen van zijn
volk.
Die de kinderloze vrouw huisvest, als
blijde moeder te midden van haar
kinderen.
Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige
Geest, zoals het was in het begin,
nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen.
Amen.

3. Egressus Jesus - Giaches de Wert

Dit motet is geschreven voor zeven stemmen zonder begeleiding en beschrijft een scène uit het leven van Jezus waarin hij ingaat op de smeekbede van een vrouw uit Kanaän om haar bezeten dochter te genezen (Matt. 15:21-28). Het is verbonden aan de liturgie van de tweede zondag van de vastentijd. Het Hunzehoer voert het stuk uit in een eigen, zesstemmig arrangement van Wim Verkaik en wordt begeleid door blazers en strijkers.

Egressus Jesus secessit
in partes Tyri et Sidonis.
Et ecce mulier Chananaea
a finibus illis egressa clamavit, dicens ei:
Miserere mei, Domine fili David:
filia mea male a daemonio vexatur.

Qui non respondit ei verbum.
Et accedentes discipuli ejus
rogabant eum dicentes:
Dimitte eam: quia clamat post nos.
Ipse autem respondens ait:
Non sum missus nisi ad oves,
quae perierunt domus Israel.
At illa venit, et adoravit eum,
dicens: Domine, adjuva me.
Qui respondens ait:
Non est bonum sumere panem
filiorum, et dare canibus.
At illa dixit: Etiam Domine:
nam et catelli edunt de micis
quae cadunt de mensa dominorum suorum.
Tunc respondens Jesus, ait illi: O mulier,
magna est fides tua: fiat tibi sicut vis.

Jezus ging weg en trok zich terug in de gebieden van Tyrus en Sidon.
Een Kananese vrouw uit die regio kwam naar buiten, riep hem en zei tegen hem: “Heb medelijden met mij, Heer, Zoon van David; mijn dochter is ernstig door een demon bezeten.’ Maar hij antwoordde haar met geen woord.
En zijn discipelen kwamen en drongen bij hem aan haar weg te sturen: “Weg met haar, want zij roept ons na.”
Hij echter antwoordde haar: “Ik ben alleen maar gezonden naar de schapen van het huis van Israël die werden verloren.”
Maar ze kwam toch en knielde voor hem neer terwijl ze vroeg: “Heer, help mij.”
En hij antwoordde: “Het is niet goed om het brood te nemen van de kinderen en het aan de honden te geven.”
Maar ze zei: “Ja maar, Heer! Zelfs de kleine honden eten de kruimels die van de tafel van hun meesters vallen.”
Toen antwoordde Jezus en zei haar: “Vrouw, groot is uw geloof! Het zal gebeuren zoals u wenst.”

4. Lidia miri Narciso - Marc'Antonio Ingegneri

Deze vierstemmige, seculiere madrigaal zonder begeleiding werd gepubliceerd in Ingegneri's *Secondo libro de madrigali* in 1579.

Lydia miri Narciso long' il vicino rio
Com' ei vive dell' acque onde morio,

Tal s'io mi specchio e afiso
Ne bei cristalli ardenti
De gl'occhi tuoi lucenti,
Di beltà font' in un crudel e pio,
Per te mi moro e di te vivo, viv' anch' io.

Lidia, je staart naar Narciso naast de beek vlakbij, Zoals hij leeft voor het water waar- door hij stierf,
Zó ben ook ik, als ik me spiegel en staar naar de prachtige brandende kristallen van jouw flonkerende ogen die een bron zijn van schoonheid en vroom- heid, wanneer ik sterf voor jou, maar ook leef door jou.

5. en 6. M'ha punt'Amor en Vezzosi Augelli - Giaches de Wert

Er volgen twee seculiere, vijfstemmige madrigalen van De Wert. Ze demonstreren de veelzijdigheid van deze liedvorm: de eerste onderstreept het drama dat zich ont- vouwt als je getroffen weet door Amors pijl, in de tweede ervaren we de muziek van ruisende wind door bladeren en water en die van kwinkelerende vogeltjes.

M'ha punt' Amor con velenoso dardo,
E va gridando per mar' e per terra:
All' arm' all'arme! guerra, guerra!

Vezzosi augelli infra le verdi fronde
Temprano a prova lascivette note
Mormora l'aura, e fa le foglie e l'onde
Garrir, che variamente ella percote
Quando taccion gli augelli, alto risponde;
Quando cantan gli augei, più lieve scote.
Sia caso o d'arte, or accompagna, ed ora
Alterna i versi lor la musica ora.

Liefde heeft mij verwond met een giftige
pijl, En nu gaat hij schreeuwen over land en
zee: Te wapen! Te wapen! Oorlog! Oorlog!

De blijde vogels onder bladerenschaduw
zongen vrolijke noten van tak op tak.
De wind speelt afwisselend door blad en
water, nu eens murmerend, dan weer flui-
tend.
Wanneer de vogels zwijgen, antwoordt hij
luid, wanneer zij zingen, ritselt hij zachtjes.
Toeval of kunst, de wind speelt zijn rol als
begeleider of vervanger in deze vreemde
muziek.

7. Si, ch'io vorei morire - Claudio Monteverdi

Deze geliefde en veel uitgevoerde madrigaal voor vijf stemmen verscheen in de vierde madrigalenbundel (*Quarto Libro de Madrigali a cinque voci*, 1603). Monteverdi gold als een gedurfde vernieuwer. Zijn gedachte dat de muziek in de eerste plaats uitdrukking moet geven aan de gevoelens die de tekst suggereert (*secunda prattica*) in plaats van zich conformeren aan ijzeren compositieregels (*prima prattica*) kreeg steeds meer vorm. Dit lied is een voorbeeld van met muziek schilderen van de betekenis van tekst. We vinden een afwisseling tussen meerstemmige delen (waarin elke stem even belangrijk is) en min of meer eenstemmige delen waarin één melodielijn domineert, en verder veel dissonanten. Het stuk begint min of meer eenstemmig, dan vanaf 'Ahi, care dolce lingua' gaan de stemmen elkaar steeds hoger en met steeds meer spanning imiteren, waarna het stuk weer daalt naar 'm'estingua'. In het 'Ahi vita mia' horen we scherpe afwisselende uitbarstingen van vrouwen- en mannenstemmen. Vanaf 'Deh stringetemi' begint een snelle dalende canon tussen vrouwenstemmen, die wordt gevolgd door een stijgende canon als de mannenstemmen invallen ('A questo bianco seno'). Dan volgt vanaf 'Ahi bocca' een mix van het motief van 'Deh stringetemi' van de hoge vrouwenstemmen met het basmotief van 'Ahi bocca'. Naar het eind toe wordt het begin herhaald en lost het stuk op in een fraai slotakkoord. De hartstocht spat eraf...

Si, ch'io vorei morire Hora ch'io bacio
amore La bella bocca del mio amato core.
Ahi car'e dolce lingua, Datemi tant'humore
Che di dollcezz'in questo sen m'estingua.
Ahi vita mia, a questo bianco seno
Deh stringetemi finch'io venga meno.
Ahi bocca, ahi baci, ahi lingua!
Ahi lingua torn'a dire
Si ch'io vorei morire

Ja, ik zou wel willen sterven, nu ik met
liefde de zachte lippen van mijn geliefde
kus! Ach, lieve zoete tong, geef mij dan
honing zodat ik op deze borst kan verdrin-
ken in zoetheid
Ah, mijn leven, druk mij tegen die witte
borst, tot ik flauwval. Ach lippen, ach kus-
sen, ach tong ! Ik zeg het nog eens:
Ja, ik zou wel willen sterven!

8. Tu dormi - Claudio Monteverdi

Deze vierstemmige madrigaal met begeleiding (hier) door blazers verscheen in Monteverdi's zevende madrigalenbundel (*Settimo Libro di Madrigali*, 1619). Net als bij *Si ch'io vorei morire* horen we hoe de componist ons met zijn muziek de betekenis van de woorden laat 'voelen' door de toepassing van dissonante noten in de toonsoort, de stijgende en dalende (canon)lijnen afwisselend tussen de stemmen, de versieringen en chromatische loopjes. Een minnaar smacht en klaagt, terwijl zijn geliefde slaapt.

Tu dormi? Ahi, crudo core,
tu puoi dormir, perch'in te dorme amore.
Io piango, e le mie voci lagrimose
a te, che sorda sei,
portano invano, ahimé, l'aure pietose.
Ah, ben i pianti miei
pon far pietosi i venti:
ma te fan più crudele i miei lamenti.

Slaap je? Ach, wat een wreed hart,
Je kunt inderdaad slapen, nu in jou de
liefde slaapt.
Maar ik, ik ween en mijn betraande
stem draagt vergeefs mijn brandende
verlangens aan jou, mijn schoonheid die
zich doof houdt.
Ach, mijn smachten zou de wind in
beweging kunnen brengen, maar jou
maakt het alleen maar wreder.

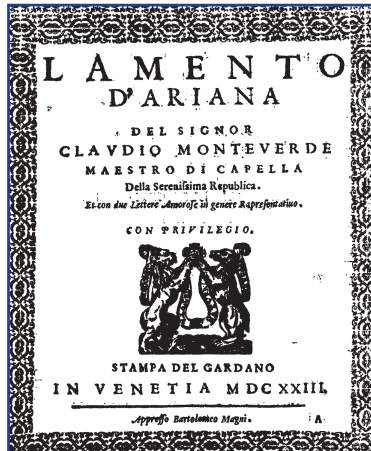
10. Lamento d'Arianna - Claudio Monteverdi

In de loop van zijn verblijf in Mantua schreef Monteverdi zijn eerste opera's. L'Arianna verscheen in 1608 en vertelt het tragische verhaal van Ariadne en Theseus uit de Griekse mythologie. Als geheel is de muziek van deze vroege opera verloren gegaan, maar het hart ervan, het *Lamento d'Arianna*, is bewaard gebleven omdat Monteverdi het heeft bewerkt voor vierstemmig koor, o.a. uitgegeven in 1623 in zijn zesde madrigalenbundel. In vier delen beschrijft de tekst hoe Ariadne zich voelt, als zij door Theseus moederziel alleen is achtergelaten op het eiland Naxos, ten prooi aan wilde dieren. Het stuk begint met Ariadnes wens om te sterven: *Lasciate mi morire*. Daarna volgt een emotionele aaneenschakeling van herinneringen en wisselende gemoedsstemmingen (woede en verontwaardiging, maar ook tederheid, verlangen, verdriet, zelfmedelijden, angst, troosteloosheid, verlatenheid en ten slotte berusting). Monteverdi vindt veelzijdige manieren om al deze gevoelens muzikaal uit te drukken. Het lamento was ook als vorm een hit; Monteverdi heeft daarvoor de toon gezet en het bleef de hele 17e eeuw door populair. De vier delen zijn *Lasciate mi morire*, *O Teseo, Dove è la fede* en *Ahi, che non pur risponde*.

1. Lasciatemi morire,
Lasciatemi morire;
E che volete voi che mi conforte
In così dura sorte,
In così gran martire?
Lasciatemi morire.

Laat mij sterven,
Laat mij sterven;
En wie zou me kunnen troosten
Bij zo'n bitter lot,
In zo'n groot lijden?
Laat mij sterven, laat me sterven.

2. O Teseo, o Teseo mio,
 sì, che mio ti vo dir che mio pur sei
 benchè t'involi, hai crudo! a gl'occhi miei.
 Volgiti, Teseo mio, volgiti, Teseo, o Dio,
 volgiti in dietro a mirar coli
 che lasciato per te la patria e'l regno
 e'n quest' arene ancora
 cibo di fere dispietate e crude,
 lascerà l'ossa ignude.
 O Teseo, o Teseo mio,
 se tu sapessi, oh Dio!
 se tu sapessi, ohime!
 come s'affanna
 la povera Ariana,
 forse, forse pentito
 rivolgeresti ancor la
 prora lito.
 Ma con l'aure serene
 tu te ne vai felice
 ed io qui piango:
 A te prepara Attene
 liete pompe superbe,
 ed io rimango
 cibo di fere in solitarie
 arene.
 Tu l'un el'altro tuo
 vecchio parente
 stringerai lieto
 ed io più non vedrovi o
 madre o padre mio.

3. Dove è la fede che tanto mi giuravi?
 Così ne'l alta sede tu mi ripon de gl'avi?
 Son queste le corone onde m'adorni il
 crine?
 Questi li scetri sono?
 Queste le gemme e gl'ori?

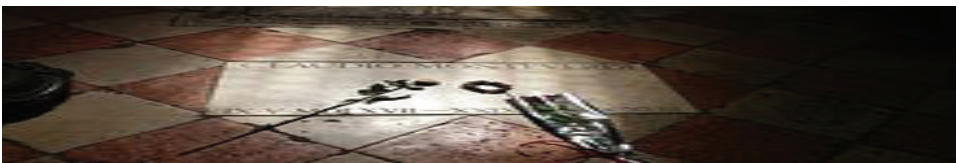
Lasciarmi in abbandono
 a fere che mi stracci e mi divori?
 Ah Teseo, ah Teseo mio,
 lascerai tu morire in van piangendo, in van
 gridando aita la misera Arianna
 ch'a te fidossi e ti die' gloria e vita?

O Theseus, mijn Theseus, ja, ik wil je de
 mijne noemen, dat je nog mij toebehoort,
 ofschoon je je, wreedaard, aan mijn ogen
 onttrekt. Keer terug, mijn Theseus, keer
 terug, O God, keer terug om haar te zien
 die voor jou vaderland en koninkrijk heeft
 verlaten en op dit strand, ten prooi aan
 meedogenloos wrede dieren, slechts haar
 ontvleesde botten zal achterlaten.

O, Theseus, mijn Theseus, als je eens wist,
 o God, als je wist, o wee,
 hoe vreselijk die arme
 Ariadne lijdt, dan zou
 je misschien, misschien
 berouw krijgen en alsnog
 weer koers zetten naar
 het strand. Maar blij vaar
 je weg in de heldere lucht,
 terwijl ik hier in tranen
 baad.
 Jou bereidt Athene een
 feestelijk onthaal, terwijl ik
 op deze verlaten stranden
 ten prooi val aan wilde
 dieren.

Jij wordt liefdevol
 omhelsd door je beide
 bejaarde ouders, maar ik zal noch mijn
 moeder, noch mijn vader weerzien.

Waar is de trouw die je mij zo plechtig hebt
 gezworen?
 Zet je mij zo op de verheven troon van de
 voorouders? Zijn dit de kronen waarmee je
 mijn hoofd tooit?
 Zijn dit de scepters, de juwelen en het
 goud?
 Moet je me zo overleveren aan de wilde
 dieren die me verscheuren?
 O Theseus, o mijn Theseus, Laat jij haar
 sterven, tevergeefs wenend en om hulp
 roepend, de ongelukkige Ariadne, die jou
 vertrouwen, roem en leven schonk?

4 . Ahi, che non pur risponde! Ahi, che piu d'aspe è sord' a miei lamenti!
O nembì, o turbi, o venti
sommergetelo voi dentro a quell' onde!
Correte, orchi e balene,
e de le membra immonde
empiete le voragini profonde!

Che parlo, ahi, che vaneggio?
Misera, ohime! che chieggiò?
O Teseo, o Teseo mio,
non son quell' io che i feri detti sciolse,
parlò l'affanno mio, parlò il dolore,
parlò la lingua, sì, ma non già il core.

Ach, hij antwoordt toch niet. Ach, hij is
dover dan een slang voor mijn geweest!
O Wolken, o stormen, o winden, maak dat
hij in deze golven ten ondergaat!
Snelt toe, zeemonsters en walvissen en
laat de diepe afgrond dit onteerde lichaam
verzwelgen!
Wat zeg ik, ach, hemel, waar heb ik het
over? Ik ongelukkige, wat vraag ik?
O Theseus, o mijn Theseus
ik ben mezelf niet, dat ik je uitscheld,
mijn ellende, mijn verdriet sprak, mijn tong
sprak, ja, maar niet mijn hart.

II. Ave Maris Stella (Mariavespers nr. 12) - Claudio Monteverdi

De Mariavespers (*Il Vespro della Beata Virgine*) bevatten vooral stukken geschreven voor het rooms-katholieke avondgebed, maar er zit ook een gewone mis in de verzameling. Hoewel Monteverdi zelf de stukken nooit als een geheel uitvoerde, vormen ze compositorisch wel een eenheid. Hij volgt in plaats van de 'stile antico' van de cantus firmus zijn eigen devies van de 'seconda prattica' nauwgezet: 'prima la parole e poi la musica' (= 'eerst het woord en dan pas de muziek'). De vespers zijn opgedragen aan paus Paulus V. Monteverdi reisde persoonlijk naar Rome om hem de bundel te overhandigen. Als geheel waren ze wellicht ook bedoeld als een sollicita-

tie naar een aanstelling aan de pauselijke kapel te Rome; Monteverdi demonstreert er zijn veelzijdigheid als componist in.

Het Hunzekoor sluit het concertprogramma af met de hymne Ave Maris Stella, Mariavesper nr. 12 die wordt begeleid door blazers en strijkers.

1. Ave maris stella,
Dei mater alma,
atque semper Virgo,
felix coeli porta.
2. Sumens illud Ave
Gabrielis ore,
funda nos in pace,
mutans Evæ nomen.

1. Wees gegroet, sterre der zee,
voedende Moeder Gods,
en altijd Maagd,
zalige poort des hemels.
2. Gij die dit Ave uit de mond
van Gabriel mocht vernemen,
veranker ons in de vrede
door de naam van Eva om te keren.

3. Solve vincla reis,
profer lumen caecis,
mala nostra pelle,
bona cuncta posce.
4. Monstra te esse matrem,
sumat per te precem,
qui pro nobis natus
tulit esse tuus.
5. Virgo singularis
inter omnes mitis,
nos culpae solutus
mites fac et castos.
6. Vitam praesta puram,
iter para tutum,
ut videntes Jesum
semper collaetemur.
7. Sit laus Deo Patri,
summo Christus decus,
Spiritu Sancto; tribus honor unus.
Amen.

3. Maak de boeien van de zondaars los,
schenk het licht aan de blinden,
verdrijf onze kwalen
en verwerf ons alle goeds.
4. Toon dat Gij onze moeder bent;
moge Hij, die voor ons geboren is,
en zich verwaardigd heeft uw (Zoon) te
zijn, door U onze gebeden aanvaarden.
5. Maagd zonder weerga,
boven allen zachtmoedig,
verlos ons van onze schuld
en maak ons zachtmoedig en kuis.
6. Geef ons een rein leven,
Wijs ons de veilige weg,
opdat wij Jezus aanschouwend
ons eeuwig samen mogen verblijden.
7. Lof zij God de Vader,
roem aan Christus de Allerhoogste,
en aan de Heilige Geest;
aan alle drie gelijke eer.
Amen.

Steun het Hunzehoer eenmalig of word donateur!

Heeft u genoten van ons concert? Wij hopen op uw gulle gift! Misschien wilt u overwegen om het Hunzehoer structureel te steunen. Tegenover jaarlijks stijgende vaste kosten voor concerten en voorbereiding proberen we de contributie zo laag mogelijk en de toegang gratis te houden. Daarom doen we een beroep op enthousiaste fans om donateur te worden. U bent al donateur vanaf € 10 per jaar. Donateurs hebben een gereserveerde plaats bij ons concert en worden uitgenodigd voor de jaarlijkse algemene ledenvergadering (zonder stemrecht). Ook krijgt men het jaarverslag toegezonden.

Aanmelding - U kunt eenmalig een bijdrage storten op **IBAN NL49 RABO 0302 9046 62** ten name van Vereniging Hunzehoer, onder vermelding van 'gift'. Als donateur meldt u zich aan door € 10 over te maken onder vermelding van uw naam en adresgegevens en 'donatie'. Graag ontvangen wij dan ook uw e-mailadres voor het toezenden van uitnodigingen en jaarstukken. U kunt dit mailen aan secretaris@hunzehoer.nl.

Colofon Samenstelling van dit programmaboekje (uit openbare bronnen op internet), opmaak en productiebegeleiding drukwerk: Gerdie Kienhorst, TextAbility.

De uitvoeringen kwamen tot stand door de bijzondere inzet van koorleden betrokken bij PR-, presentatie- en inrichtingscommissies. Het bestuur van het Hunzehoer wil daarnaast alle koorleden en in het bijzonder de dirigent voor hun grote inzet bij het realiseren van dit bijzondere programma.

HUNZEKOOR

o.l.v. Wim Verkaik

za 30 januari

Doopsgezinde kerk GRONINGEN

Oude Boteringestraat 33

16.00 uur

zo 31 januari

Jacobuskerk ROLDE

Kerkbrink

14:00 uur

MONTEVERDI

in spijkerbroek

**Meezingen onder een nieuwe dirigent?
Het Hunzehoer heeft plaats in alle stemgroepen!
Meer informatie op www.hunzehoer.nl**